

"La llibertat de l'home neix del deixar que el veritable Déu sigui l'únic Senyor"

Dv, 10/08/2018 per Catalunya Religió
[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 8 d'agost 2018

Catequesi sobre els Manaments.

5. La idolatria

Estimats germans i germanes, bon dia!

Seguim avui meditant el Decàleg, aprofundint el tema de la idolatria: en vàrem parlar la setmana passada. Ara reprenem el tema perquè és molt important conèixer-lo. I agafem un signe de l'ídol per excel·lència, el vedell d'or, esmentat en el Llibre de l'Èxode (32,1-8) - acabem d'escoltar-ne un passatge. Aquest episodi té un context precís: el desert, on el poble espera Moisès, que havia pujat a la muntanya per rebre les instruccions de Déu.

Què és el desert? És un lloc on regnen la precarietat i la inseguretat - al desert no hi ha res - on manca l'aigua, manca el menjar i manca el refugi. El desert és una imatge de la vida humana, la condició és incerta i no ofereix garanties inviolables. Aquesta inseguretat genera en l'home ansietats primàries, que Jesús menciona en l'Evangeli: «Què menjarem? Què beurem? Què farem servir?» (Mt 6,31). Són les ànsies primàries. I el desert provoca aquestes ànsies.

I en aquest desert passa alguna cosa que desencadena la idolatria. «Moisès tardava a baixar de la muntanya» (Ex 32,1). Es va quedar allà 40 dies i la gent s'impacientava. Falta el punt de referència que era Moisès: el líder, el cap, el guia que dona seguretat, i això es torna insostenible. Aleshores el poble demana un déu visible - aquesta és la trampa en què cau el poble - per a poder-se identificar i orientar. I diuen a Aron: «Fes per a nosaltres un déu que camini al davant nostre!», "Fes un cap, fes un líder". La naturalesa humana, per defugir la precarietat - la precarietat és el desert - cerca una religió "feta-per-tu-mateix": si Déu no es mostra a si mateix, fem-nos un déu a mida. «Davant l'ídol no s'arrisca la possibilitat d'una crida que faci sortir de les pròpies seguretats, perquè els ídols "tenen boca i no parlen" (Salm 115,5). Entenguem que l'ídol és un pretext per a posar-se a si mateix al centre de la realitat, en l'adoració de l'obra de les pròpies mans» (Enc. Lumen fidei, 13).

Aron no sap oposar-se a la petició de la gent i fa un vedell d'or. El vedell tenia un doble sentit a l'antic Orient Pròxim: per una part representava fecunditat i abundància, i per l'altra energia i força. Però sobretot és d'or, i per això és símbol de riquesa, èxit, poder i diners. Aquest són els grans ídols: èxit, poder i diners. Són les temptacions de sempre! Això és el vedell d'or: el símbol de tots els desigs que donen la il·lusió de la llibertat i en canvi esclavitzen, perquè l'ídol sempre esclavitzava. És l'encant i tu hi vas. Aquell encant de la serp, que mira l'ocell i l'ocell queda sense poder moure's i la serp el captura. Aron no va saber oposar-s'hi.

Tot neix de la incapacitat de confiar sobretot en Déu, de posar la nostra seguretat en Ell, de deixar que sigui Ell que doni autèntica profunditat als desigs del nostre

cor. Això ens permet de sostenir també la feblesa, la incertesa i la precarietat. La referència a Déu ens fa forts en la feblesa, en la incertesa i també en la precarietat. Sense la primacia de Déu es cau fàcilment en la idolatria i ens acontentem amb pobres garanties. Aquesta és una temptació que nosaltres llegim sempre en la Bíblia. Penseu bé això: alliberar el poble d'Egipte a Déu no li va costar tanta feina; ho va fer amb signes de poder, d'amor. Però la gran feina de Déu va ser treure Egipte del cor del poble, és a dir treure la idolatria del cor del poble. I Déu encara continua treballant per treure-la dels nostres cors. Aquesta és la gran feina de Déu: treure "aquell Egipte" que nosaltres portem dintre, que és l'encant de la idolatria.

Quan un rep el Déu de Jesucrist, que de ric es va fer pobre per nosaltres (cf. 2 Cor 8,9), es descobreix llavors que reconèixer la pròpia feblesa no és la desgràcia de la vida humana, sinó que és la condició per obrir-se a aquell que és realment fort. Aleshores, per la porta de la feblesa entra la salvació de Déu (cf. 2 Cor 12,10); és per la seva pròpia insuficiència que l'home s'obre a la paternitat de Déu. La llibertat de l'home neix del deixar que el veritable Déu sigui l'únic Senyor. I això ens permet acceptar la nostra pròpia fragilitat i treure els ídols del nostre cor.

Nosaltres cristians adreçem la mirada a Crist crucificat (cf. Jn 19,37), que és feble, menyspreat i desposseït de tota possessió. Però en Ell es revela el rostre del Déu veritable, la gloria de l'amor i no la de l'engany enlluernador. Isaïes diu: «Per les seves ferides hem estat guarits» (53,5). Hem estat guarits precisament per la debilitat d'un home que era Déu, per les seves ferides. I de les nostres debilitats ens podem obrir a la salvació de Déu. La nostra guarició ve d'Aquell que s'ha fet pobre, que ha acollit el fracàs, que ha pres a fons la nostra precarietat per omplir-la d'amor i de força. Ell ve a revelar-nos la paternitat de Déu; en Crist la nostra fragilitat ja no és una maledicció, sinó lloc de trobada amb el Pare i font d'una nova força que ve de dalt.

Traducció de Josep M. Torrents Sauvage